

Правове виховання студентської молоді як пріоритетний напрям виховної роботи у вищому навчальному закладі

Т.А. Коляда, канд.юрид.наук

Харківська національна академія міського господарства

Виховна робота є важливим пріоритетом діяльності вищого навчального закладу. Вона спрямована на формування у студентської молоді активної життєвої світоглядної позиції, ґрунтованої на загальновизнаних ліберальних цінностях і морально-етичних стандартах, надання кожному студенту широких можливостей для опанування основами наук, багатством національної та світової культури, а також створення умов для вільного та гармонійного розвитку, індивідуального та професійного самовдосконалення.

Основними напрямками виховної роботи у вищому навчальному закладі є: національно-патріотичне виховання; громадянське та правове виховання; культурно-масова робота; спортивно-масова та оздоровчо-профілактична робота; соціально-побутове забезпечення.

Вважаємо, що правовому вихованню студентства адміністративний та науково-педагогічний персонал повинен перманентно приділяти особливу увагу. У цьому контексті першочерговим завданням є формування у кожної молодої людини усвідомлення виключного значення закону в житті громадянина та суспільства загалом. Наголосимо, що закон слід розуміти у першу чергу не як формальну заборону, а як компас для прийняття правильних рішень у будь-якій ситуації. Перед вищим навчальним закладом стоїть важливе стратегічне завдання, суть якого полягає у прищепленні студентам звички завжди співвідносити свої дії з вимогами закону, виробленні сприйняття закону як важливої цінності.

До правового виховання слід підходити з урахуванням його соціальної сутності. Не варто все зводити лише до викладання основ права або вжиття заходів щодо профілактики правопорушень. Невід'ємним елементом правового виховання студентської молоді є повсякденна демонстрація прикладів неухильного дотримання вимог законів. Загалом завдання правового виховання полягає у формуванні правосвідомості. Станом на теперішній час існує низка апробованих форм правового виховання, що включають інформування студентської молоді щодо сучасного стану вітчизняного законодавства, новелізації основоположних нормативно-правових актів, надання порад щодо правових алгоритмів дій у типових або екстремальних ситуаціях,

проведення правових диспутів, організацію зустрічей з працівниками правоохоронних органів тощо.

Правовиховна робота є не самоціллю, а засобом формування у молоді людини усвідомленого прагнення слідувати приписам закону, виявляти соціальну активність у повсякденному житті, корелювати власну поведінку та поведінку оточуючих людей з конкретними вимогами закону. Водночас слід докладати цілеспрямованих зусиль з метою обґрунтування ідеї невідривного взаємозв'язку моралі і права, демонстрації правової захищеності основоположних моральних норм. Важливим каналом інформування про значимість морально-етичних стандартів є вивчення правових норм. Не завжди можна визначити значущість правових і моральних вимог при виробленні лінії поведінки особи у конкретних життєвих ситуаціях. Однак можна бути впевненим у тому, що в кінцевому результаті вплив цих двох вимог проявиться. В процесі правового виховання важливо продемонструвати, що соціальний зміст законодавчого регулювання пов'язаний з втіленням у життя ідеї справедливості.

Правове виховання має ґрунтуватися на урахуванні не лише вікових соціально-психологічних особливостей, але й специфічного становища молоді, невизначеності майбутнього та невлаштованості сьогодення. Права молоді повинні розглядатися в органічному поєднанні з обов'язками. Зловживання правом, хибне розуміння деякими молодими людьми свого привілейованого становища у суспільстві прямо суперечить закону.

Націленість правового виховання полягає у формуванні в молодих людей переконання, що недоліки виховання, організації дозвілля або ж економічна безвихідь у жодному випадку не виправдовують людину, яка обрала протиправний варіант діяльності. За будь-яких умов правопорушник повинен нести особисту відповідальність перед суспільством.

Вдосконалення правовиховної діяльності з молодими членами суспільства водночас передбачає фактичне вивчення стану їх правосвідомості. Такий підхід сприяє підвищенню рівня правової культури молоді, подоланню соціальних патологій, викоріненню асоціальних деструктивних поглядів тощо.

Резюмуючи, зазначимо, що правове виховання забезпечує нейтралізацію та усунення можливих деформацій в особистісному розвитку студентів. Натомість засвоєння правових вимог, що у концентрованому вигляді несуть в собі позитивний досвід суспільства, забезпечує формування громадянської позиції молодих людей та

сприяє правомірному регулюванню їх поведінки у навчальній, трудовій, сімейно-побутовій та інших сферах суспільних відносин.